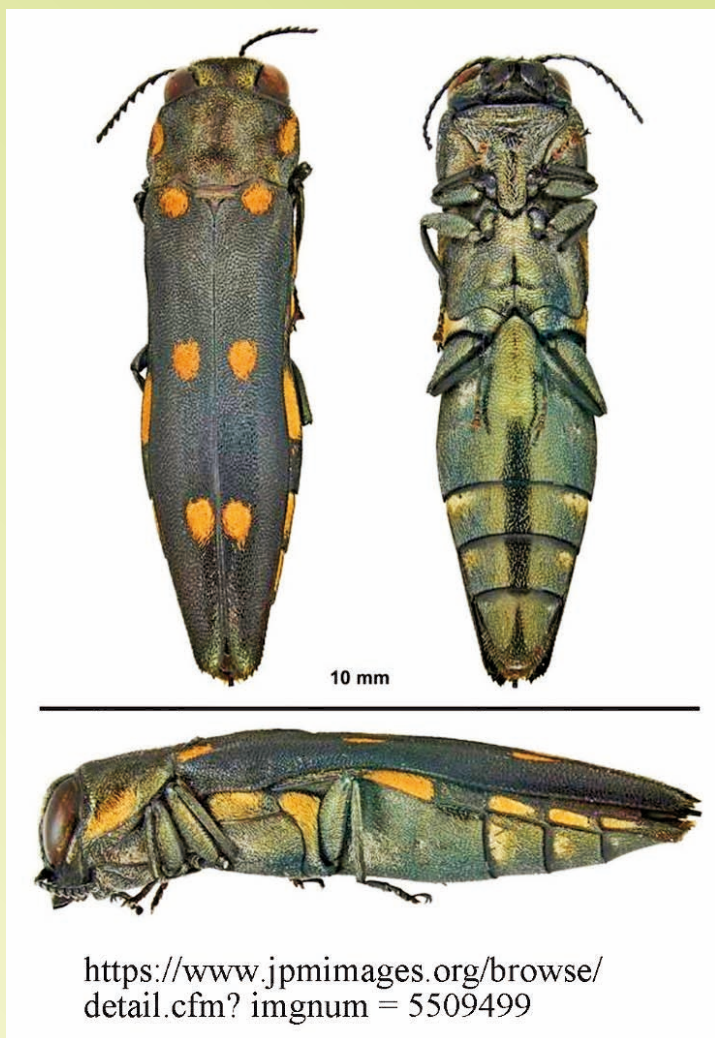

Opiętek złotoplamkowy

Agrilus auroguttatus (Waterhouse, 1905)

Szkodnik niepodlegający obowiązkowi zwalczania

Opiętek złotoplamkowy znajduje się na liście alertowej organizmów kwarantannowych

W Polsce na dębach z rodzaju *Agrilus* występują: opiętek dwuplamkowy – *Agrilus biguttatus* (Fabricius, 1776), opiętek zwężony – *Agrilus angustulus* (Illiger, 1803) i opiętek bruzdkowany – *Agrilus sulcicollis* (Lacordaire, 1835). W celu rozpoznania obcego gatunku – **opiętka złotoplamkowego** – i odróżnienia go od gatunków rodzimych opiętków żerujących na dębach konieczna jest znajomość podstawowych cech diagnostycznych i korzystanie z klucza Lompego (2016).

Zasięg występowania: pochodzi z Ameryki Północnej, występuje w środowisku naturalnym Meksyku i Gwatemali.

Rośliny żywicielskie: różne gatunki dębów rodzimych dla Ameryki Północnej należących do grupy dębów czerwonych: *Quercus agrifolia*, *Q. kelloggii* i *Q. chrysolepis* oraz do grupy dębów białych: *Q. engelmannii*, *Q. emoryi* i *Q. hypoleucoides*. W Polsce żaden z tych gatunków nie jest rozmnażany w szkółkach drzew i krzewów ozdobnych.

Rodzaj uszkodzeń: larwy żerują pomiędzy miękiszem a tykiem, na starych dębach, których średnica pnia lub konarów ma więcej niż 12 cm. Otwory wyjściowe chrząszczy są półkoliste i mają szerokość 3 mm. W wyniku żerowania liście żółkną i opadają, a drzewa zamierają. Aktualnie jest groźnym szkodnikiem dębów w Kalifornii.

Opis szkodnika: osobniki dorosłe długości 10 mm i szerokości 2 mm, w kształcie pocisku, przednie skrzydła ciemnozielone z sześcioma złotożółtymi plamkami. Larwy ostatniego stadium długości 18 mm i szerokości 3 mm, beznogie, barwy białej, z dwoma kolcami na końcu odwłoka, co jest typowe dla larw z rodzaju *Agrilus*.

Zarys biologii: zimują osobniki dorosłe w korze, w kolebkach poczwarkowych. Wiosną następuje przepoczwarczenie i chrząszcze wygryzają otwory w kształcie półkola, przez które wychodzą od maja do lipca. Samice po żerze uzupełniającym na liściach i kopulacji składają jaja w szczeliny kory. Po kilku dniach wylęgają się larwy, które żerują w warstwie miazgi i w tyku. Dojrzałe larwy pojawiają się pod koniec maja. Osobniki dorosłe żerują na liściach od czerwca do października, maksimum uszkodzeń – koniec czerwca. Uszkodzone drzewa przedwcześnie tracą liście, a po 3 latach następuje przerzedzenie korony i pędy oraz konary zamierają. Chrząszcze latają od połowy maja do listopada, a największą liczebność osiągają od połowy czerwca do połowy lipca.

Cechy różnicujące: opiętek złotoplamkowy różni się od opiętka zwężonego i opiętka bruzdkowanego długością ciała, gdyż jest od nich większy – ma długość 10 mm, zaś

gatunki rodzime nie przekraczają 8,5 mm. Opiećtek złotoplamkowy jest natomiast zbliżony wielkością ciała do opiećtka dwuplamkowego, ale różni się od niego i pozostałych gatunków opiećtków rodzimych tym, że posiada złotożółte plamki na tułowiu i pokrywach (zdjęcie i tabela).

Cechy diagnostyczne opiećtków rodzimych

Rodzime gatunki opiećtków		
<i>Agrilus biguttatus</i> opiećtek dwuplamkowy (Fabricius, 1776)	<i>Agrilus angustulus</i> opiećtek zwężony (Illiger, 1803)	<i>Agrilus sulcicollis</i> opiećtek bruzdkowany (Lacordaire, 1835)
Rośliny żywicielskie		
Dąb	Dąb, grab, kasztan jadalny, leszczyna	Dąb, buk
Długość ciała chrząszczy		
10,5 mm × 2,5 mm	4–6,5 mm	6–8,5 mm
		
http://www.meloidae.com/en/pictures/3646	http://www.fimix.pl/zdjecie/3047768/opietek-zwezony-agrilus-a/rozmiar/2	https://www.flicker.com/photos/matthias_lenke/14296752741

Zwalczanie: opiećtka złotoplamkowego należy zwalczać w ten sam sposób jak rodzime gatunki opiećtków.

Wszystkie przypadki podejrzenia wystąpienia opiećtka złotoplamkowego należy zgłosić Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa w celu potwierdzenia pojawienia się jego w Polsce.

Literatura:

Anonim 2015. *Agrilus auroguttatus* (Coleoptera: Buprestidae) – Goldspotted oak borer. EPPO RS 2013/058, 2015-03.

https://www.eppo.int/QUARANTINE/Alert_List/insects/Agrilus_auroguttatus.htm

Anonim 2016. *Agrilus auroguttatus* (Waterhouse). GIORiN, Warszawa, 2 s.

https://piorin.gov.pl/files/userfiles/giorin/publikacje/ulotki/a._auroguttatus_wyd.1.pdf

Lompe A. 2016. *Agrilus* Bestimmungstabelle.

<http://www.coleo-net.de/coleo/texte/agrilus.htm>

Opracowanie: prof. dr hab. Gabriel Łabanowski

Ulotkę opracowano w ramach programu wieloletniego: Działania na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego.

Zadanie 2.1: Aktualizacja i opracowanie metodyk integrowanej ochrony i Integrowanej Produkcji Roślin oraz analiza zagrożenia fitosanitarnego ze strony organizmów szkodliwych dla roślin. Instytut Ogrodnictwa, Skierniewice

Zadanie 5.1: Upowszechnianie i wdrażanie wiedzy na rzecz poprawy konkurencyjności i innowacyjności sektora ogrodniczego z uwzględnieniem jakości i bezpieczeństwa żywności oraz ochrony środowiska naturalnego.